

Kvalitet og arbeidslivsrelevans i høyere utdanning

Stein Erik Lid

NMBU 25. januar 2018

- Kort om NOKUT
- Hva er utdanningskvalitet?
- Arbeidslivsrelevans
 - Dimensjonering
 - Bachelor/master/PhD?
 - Kontakt med arbeidslivet
 - Generelle ferdigheter/transferrable skills
 - Studentaktive læringsformer
 - “Student engagement”
 - Praksis
 - FoU-basert utdanning

NOKUT

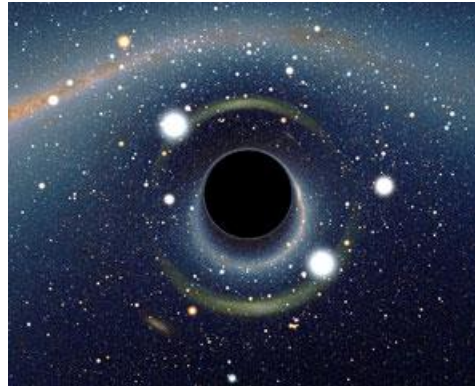
- Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning
- Tilsyn
 - Evaluering av kvalitetssikringssystemer
 - Akkreditering av programmer og institusjoner
 - Tilsyn med eksisterende programmer og institusjoner
- Evalueringer, analyser
- Studiebarometeret og underviserundersøkelsen
- Sentre for fremragende utdanning (SFU)
- Godkjenning av utenlandsk utdanning

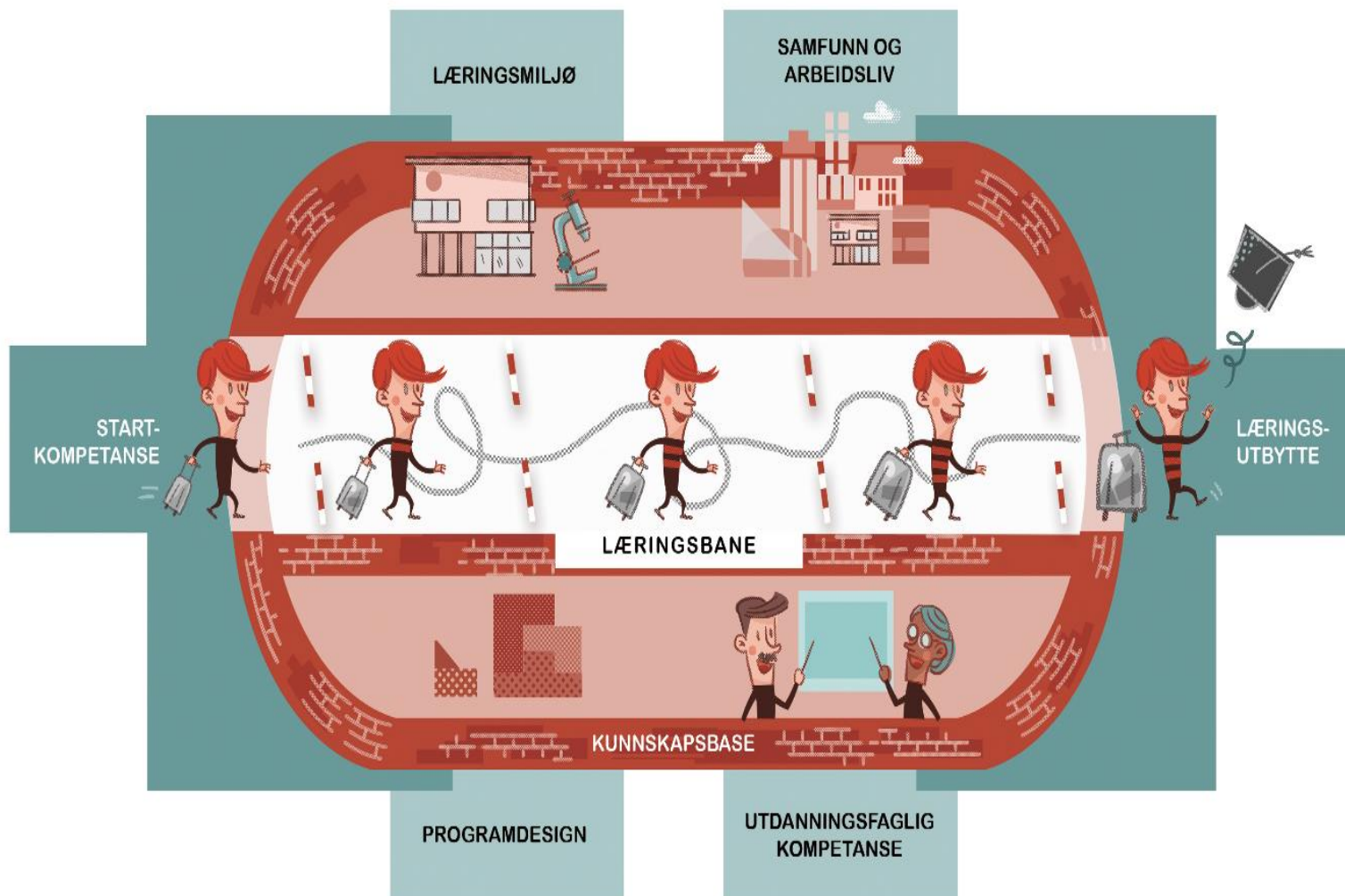
Hva er utdanningskvalitet for deg?

Utdanningskvalitet

- Utdanningskvalitet = faglig nivå og relevans på studentenes læringsutbytte
- men vanskelig å måle læringsutbytte så da må vi måle og vurdere faktorer vi mener påvirker læringsutbytte

**Verdens-
ledende**

RELEVANT

SAMARBEID

**FORSKNINGS-
FRONTEN**

INNOVASJON

PRAKSISNÆR

**Hva betyr arbeidslivs-
relevans for deg?**

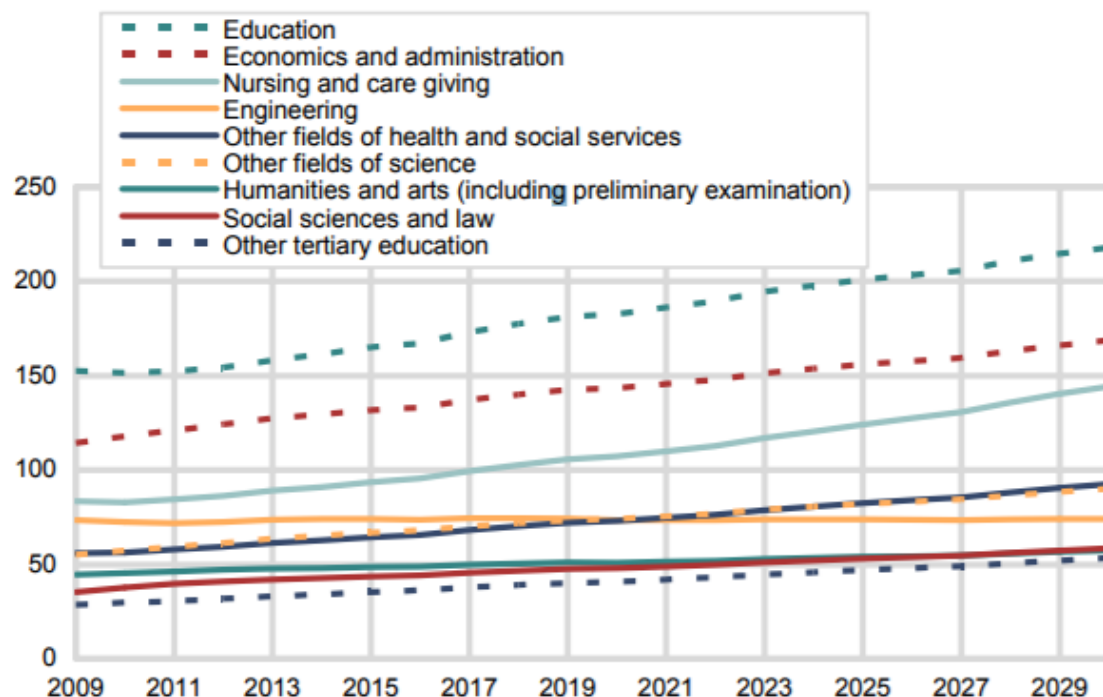
Dimensjonering

Statsråden har nylig sagt at dimensjonering blir et viktig tema framover

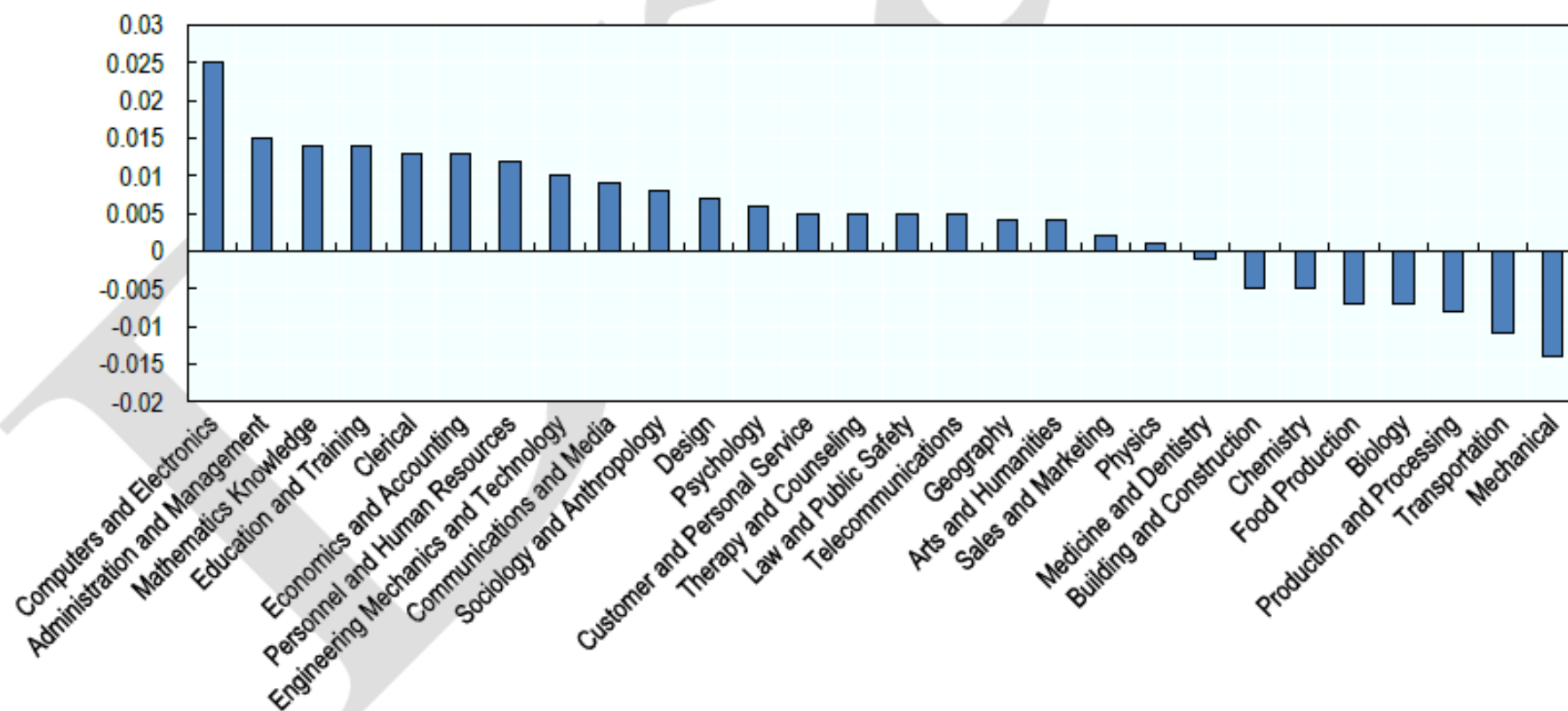
«Høyere utdanning er ikke styrt av relevans og kvalitet. Høyskoler og universiteter får betalt per studiepoeng. Da lønner det seg å bare tilby en masse forskjellige studier som er billige å drive.»

Figure 7.2. Employment by education at a tertiary level with a lower degree, 1,000 persons

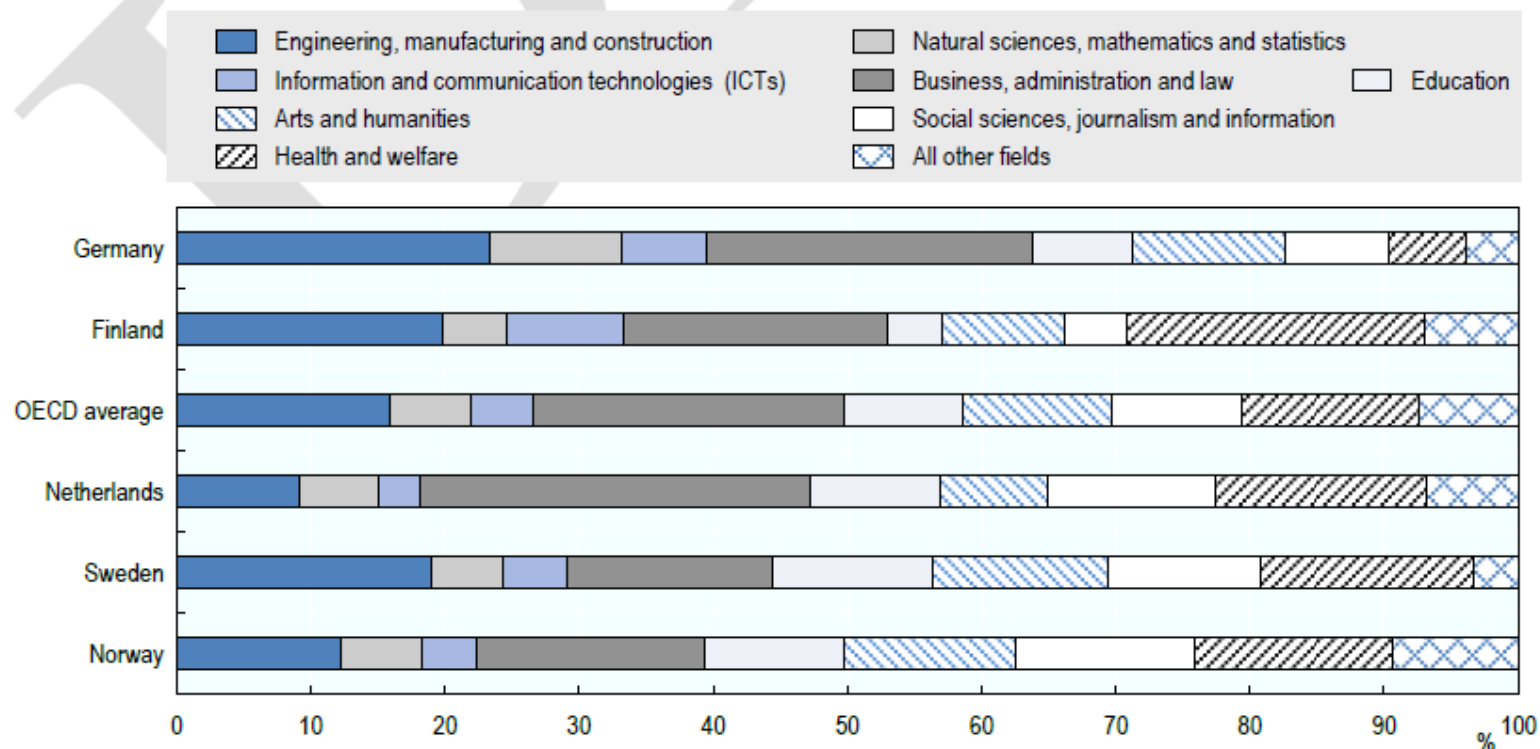
Source: Statistics Norway.

Figure 1.26. Knowledge needs in Norway's labour market

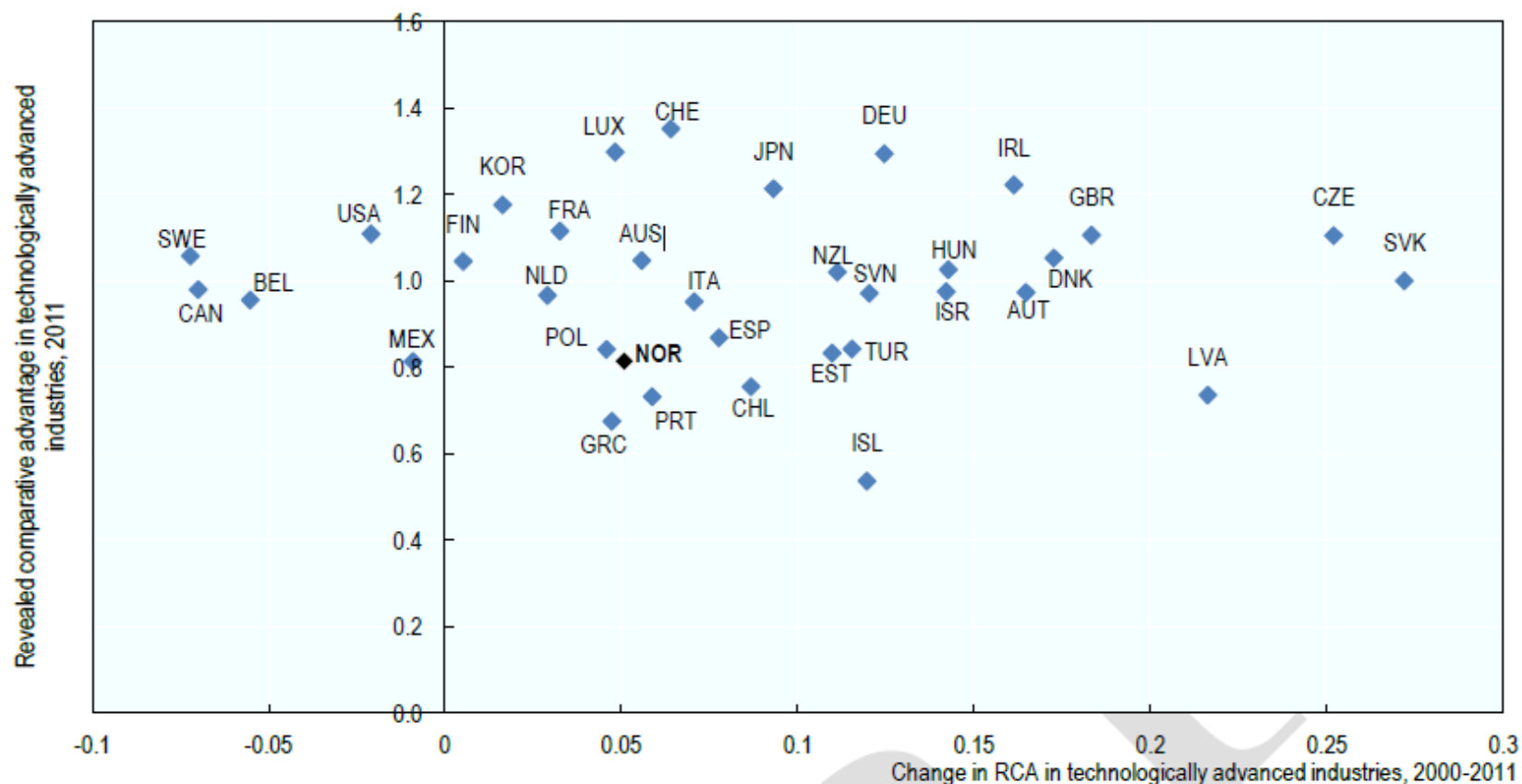
Source: OECD Skills for Jobs Database.

Figure 1.15. Share of new entrants to tertiary education, by field of study, 2015

Source: OECD (2017), Education at a Glance.

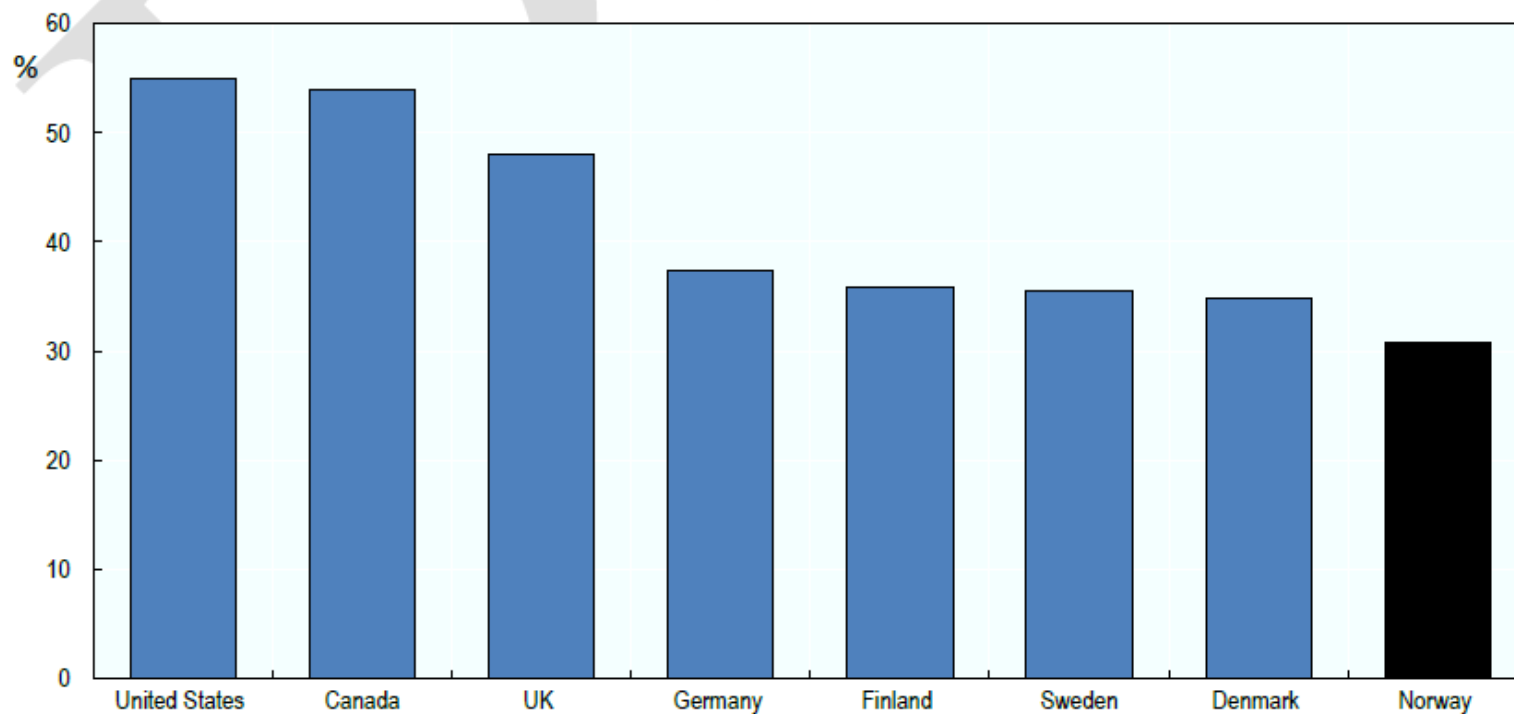
Figure 1.6. Trend in specialisation in technologically advanced industries, 2000-2011

Source: OECD calculations based on the OECD (2017), OECD Skills Outlook 2017: Skills and Global Value Chains. OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264273351-en>

Figure 1.20. Working age population who believe they have the skills to start a business, 2015

Percentage (excluding those already in entrepreneurial activity)

Source: Global Entrepreneurship Monitor (2016).

Bachelor, master, PhD?

Regioner

Landsforeninger

Min side

Kontakt

Jus og HMS

Politikk og analyse

Lønn og tariff

Prosjekt og program

Bli medlem

Om NHO

[NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon](#) > [Politikk og analyse](#) > [Kompetansebarometer](#) > Lider Norge av "mastersyke"?

Lider Norge av "mastersyke"?

53 % av NHOs medlemsbedrifter melder at en med bachelorgrad kunne gjort de samme oppgavene like godt eller bedre enn de man har ansatt med mastergrad gjør i dag. NHO mener dette er et tydelig tegn på den såkalte "mastersyken".

Kompetansebarometer

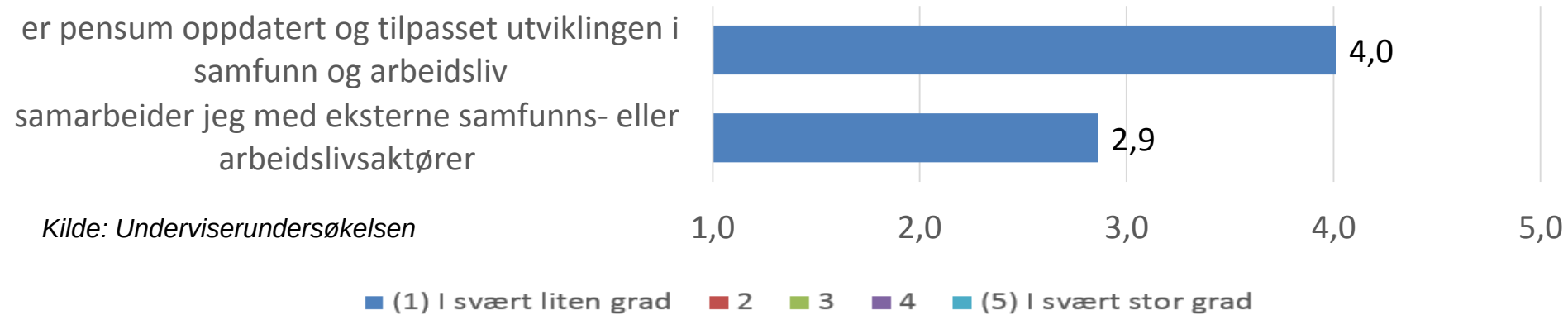
Publisert 06.04.14

(51)

Kontakt med arbeidslivet

I hvilken grad er du enig i følgende påstander? I dette emnet ...

- Norske studieprogrammer har liten kontakt med arbeidslivet (Studiebarometeret)

UH-institusjonenes arbeidslivskontakt

- NOKUT-undersøkelse 2015 om universiteter og høyskolars arbeidslivskontakt:
 - Ujevnt og gjennomgående svak kontakt
 - Svak institusjonell forankring
 - Fagmiljøene tilfreds med relevans i egen utdanning (dokumentasjon?)
 - Økende tendens til kartlegging, motivert mer for å legitimere utdanningene som relevante enn å la resultater påvirke utdanningene
 - Fagmiljøene føler seg presset på tid, prioriterer ikke arbeidslivskontakt
 - Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) har liten effekt

Haakstad og Kantardjiev (2015). Arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. NOKUT rapport 2015/1

Generelle ferdigheter/«transferrable skills»

OECD: COMPETENCIES FOR THE KNOWLEDGE ECONOMY

Box 4.1 Workplace competencies

A literature review reveals that the different types of workplace competencies that are most agreed upon by different analysts, surveys and country reports are:

Inter-personal skills:

- Team work and the ability to collaborate in pursuit of a common objective.
- Leadership capabilities.

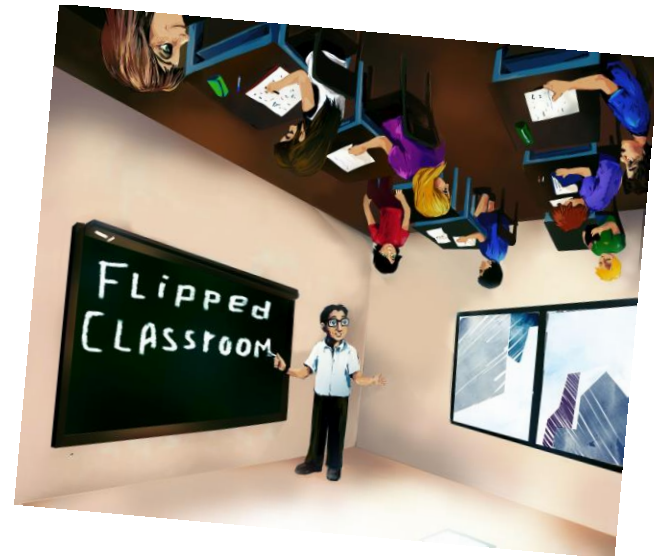
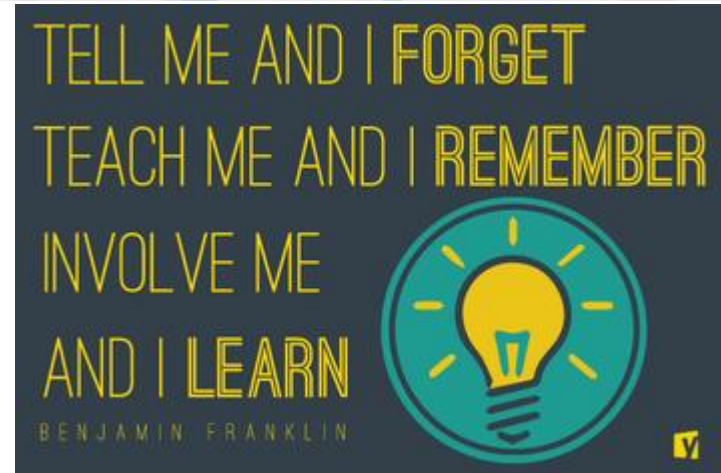
Intra-personal skills:

- Motivation and attitude.
- The ability to learn.
- Problem-solving skills.
- Effective communication with colleagues and clients.
- Analytical skills.

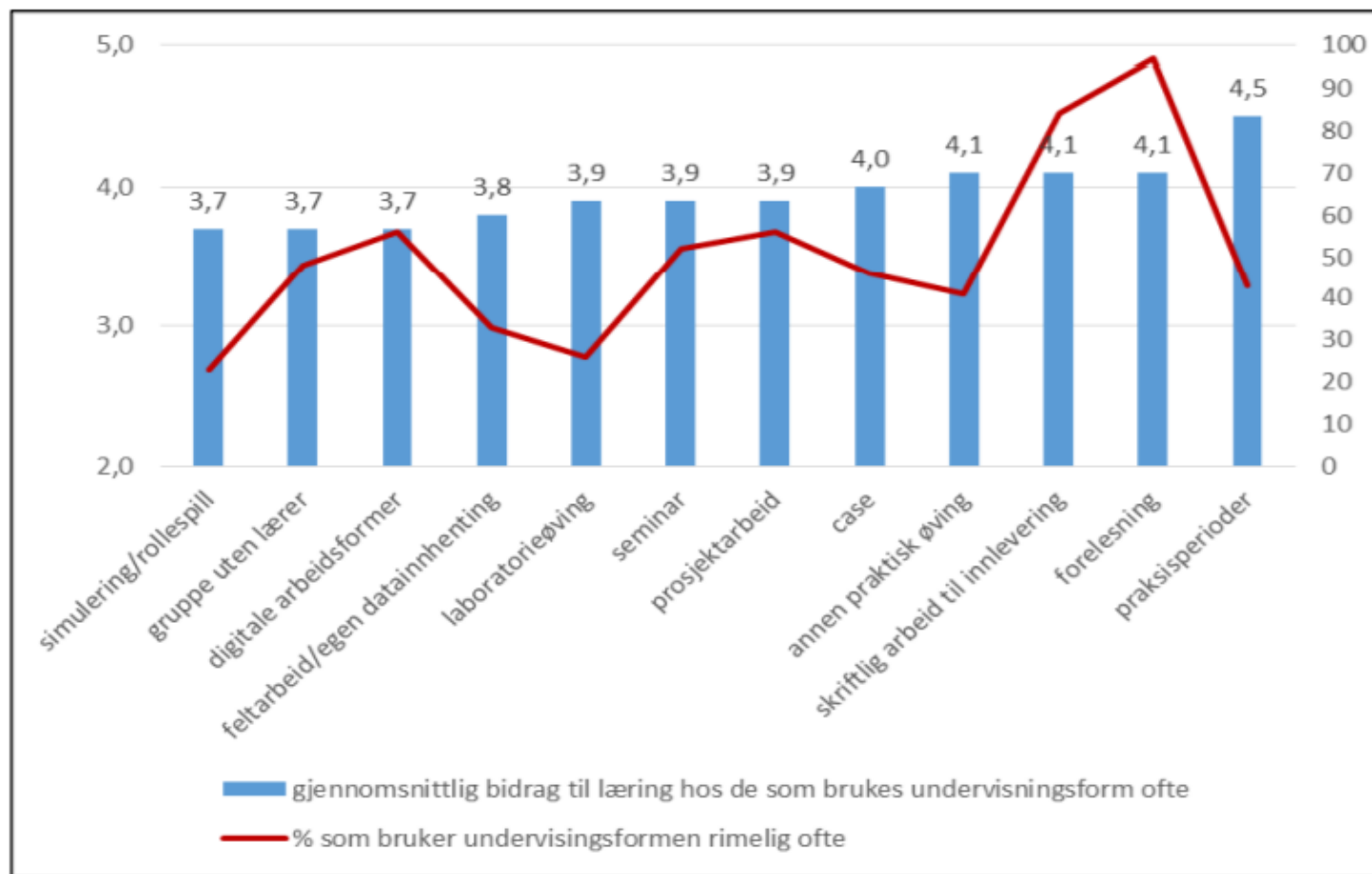
Technological or ICT skills.

Studentaktive lærings- og vurderingsformer

- «Student-centered learning approaches assume an active role of students in learning processes, which involves participation in knowledge construction and exploration» (Nerland and Prøitz, 2018)
- Prosjekt-basert læring
- Problem-basert læring
- Case-basert læring
- Simulering
- Feltarbeid
- Etc.

Sammenheng mellom undervisningsform og lærings, Studiebarometeret, 2016

Figur 4.1: Sammenheng mellom andel bruk av undervisningsformer og i hvilken grad de bidrar til studentenes læring ifølge de studentene som bruker disse undervisningsformer på minst rimelig ofte.

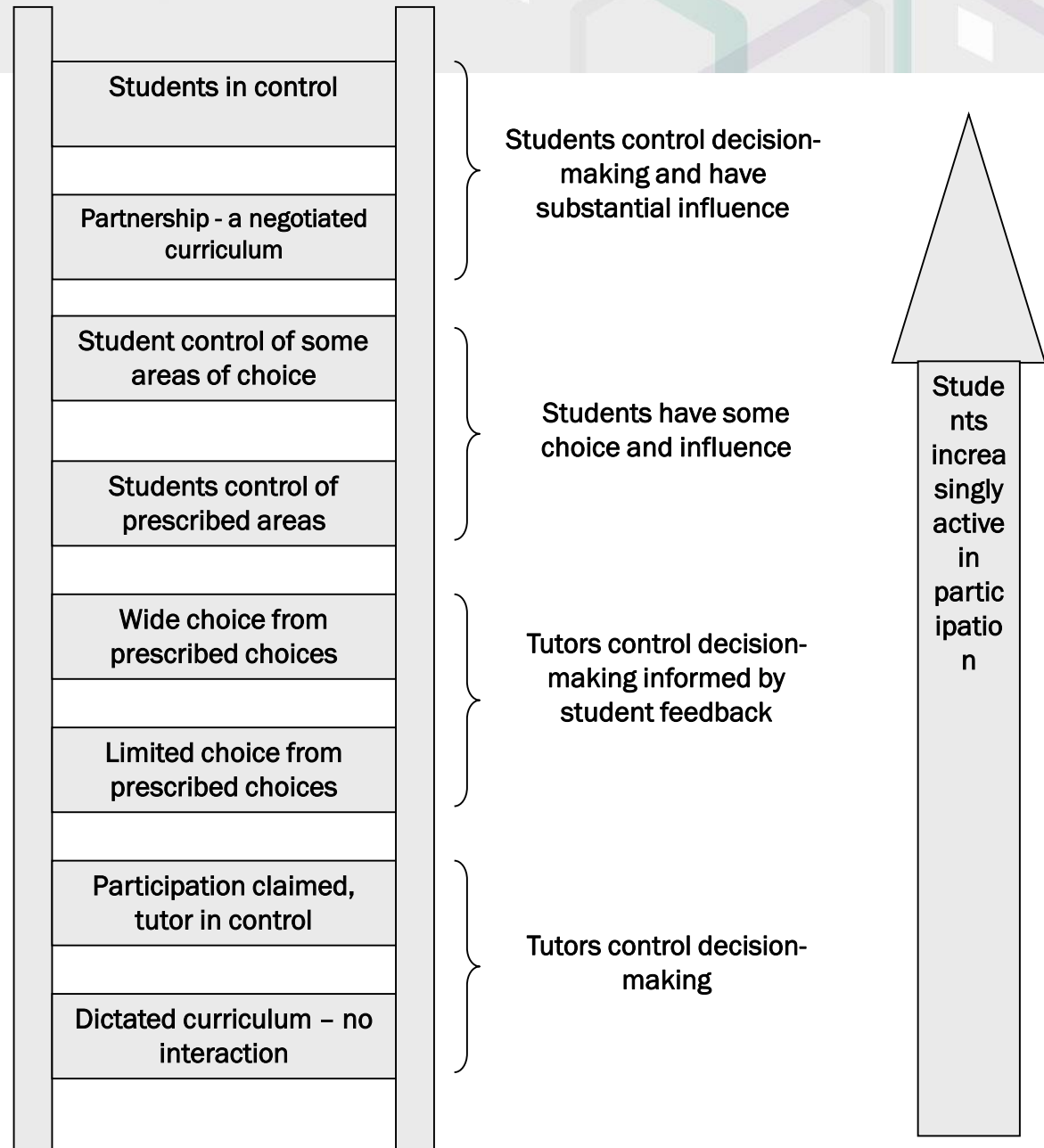
Student engagement

“Co-creation of learning and teaching occurs when staff and students work collaboratively with one another to create components of curricula and/or pedagogical approaches.” (Bovill et al, 2016: 196)

Ladder of student participation in curriculum design

Bovill & Bulley (2011)

Praksis

Lite praksis svekker studiekvaliteten

PUBLISERT ONSDAG 18 OKTOBER 2017 - 11:29 - SIST OPPDATERT ONSDAG 18 OKTOBER 2017 - 11:29

null Foto: Benjamin A. Ward/HiOA

KAREN ANE F.
SKJENNUM
LEDER,
STUDENTUTVALGET I
TEKNA

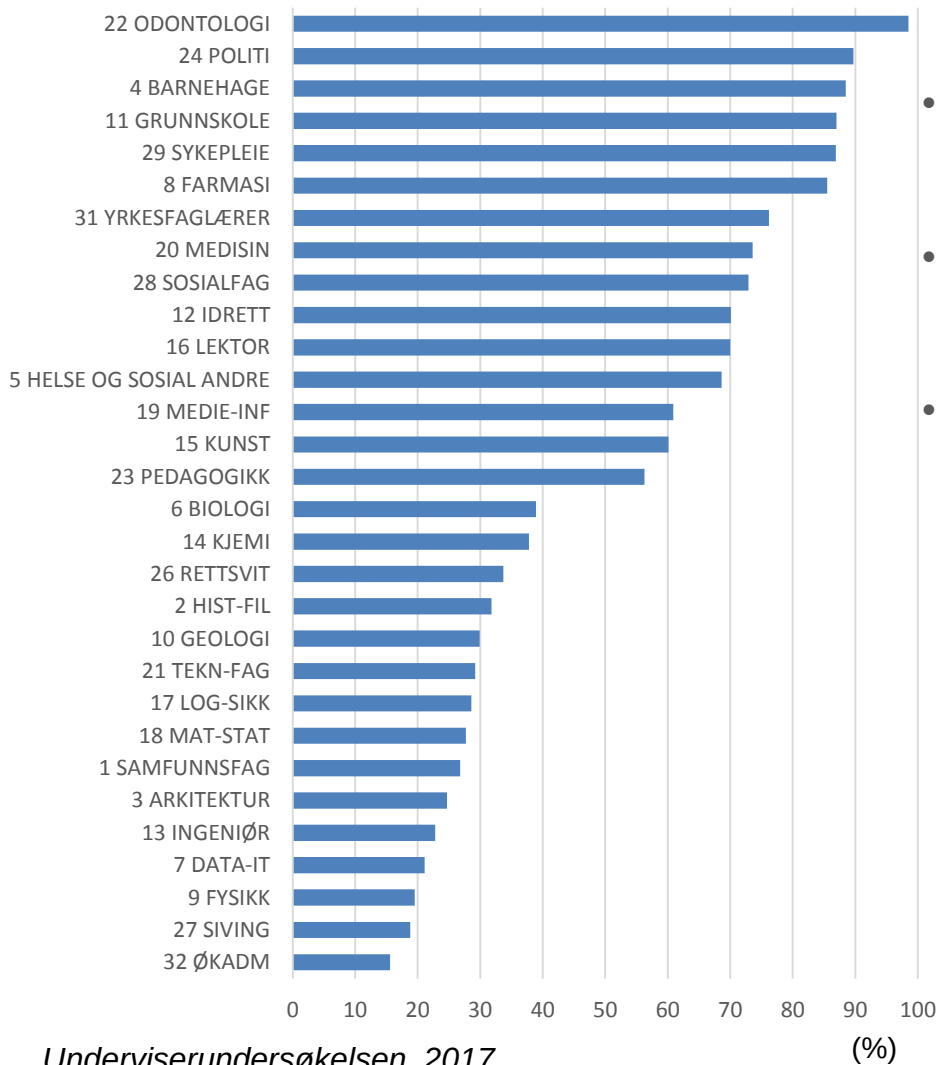
Praksis • Vi utdanner i dag realister og teknologer med lavere kompetanse enn de kunne hatt, fordi praksis i undervisningen er fraværende, skriver leder i Tekna student, Karen Ane F. Skjennum.

Vi står i dag ovenfor en rekke utfordringer knyttet til energi, helseteknologi og klimatilpasning. For å løse disse utfordringene trenger vi dyktige teknologer og realister. Dessverre utdanner vi i dag realister og teknologer med lavere kompetanse enn de kunne hatt, fordi praksis i undervisningen er fraværende.

- «Regjeringen vil legge til rette for at studenter i større grad kan få relevant arbeidspraksis under studiene» (Jeløya, 2018)
- UiB og UiA har mål om å innføre praksis i alle studieprogrammer

Er det praksis på det aktuelle studieprogrammet?

- **Studenter og undervisere er tilfredse med studentenes læringsutbytte fra praksis**
- **Faglærer og praksislærer/ekstern veileder har ofte lite kontakt**
- **Dårlig sammenheng mellom teori og praksis**

Underviserundersøkelsen, 2017

FoU-basert utdanning

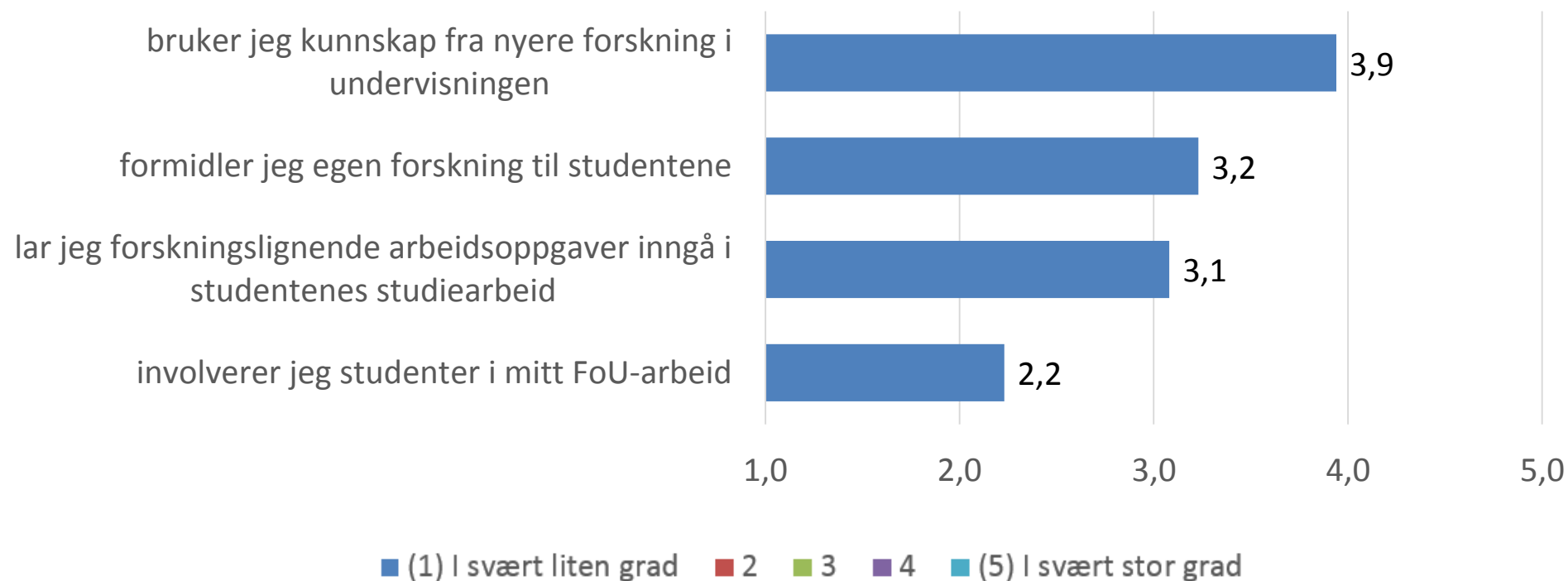
- UH-loven: all norsk høyere utdanning skal være basert på det fremste innen forsknings- og faglig utviklingsarbeid

Tabell 2.8: Gjennomsnittsverdier, indeksen eget læringsutbytte.

Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:	2013	2014	2015	2016
Teoretisk kunnskap	3,8	3,8	3,8	3,8
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,4	3,4	3,4
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1	3,1	3,1	3,1
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,4	3,5	3,5	3,5
Evne til refleksjon og kritisk tenking	3,9	3,8	3,9	3,8
Samarbeidsevne	3,9	3,9	4,0	3,9
Muntlig kommunikasjonsevne	3,6	3,6	- ⁸	3,7
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,9	3,9	-	3,8
Evne til å tenke nytt	3,6	3,5	-	3,6
Evne til å jobbe selvstendig	4,2	4,2	-	4,1
Indeks læringsutbytte	3,7	3,7	3,7	3,7

I hvilken grad er du enig i følgende påstander? I dette emnet ...

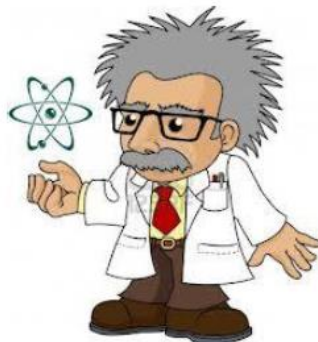

Underviserundersøkelsen, 2017

FoU-basert utdanning og arbeidslivsrelevans

Forskningsprosess

- Forskningsgrupper
- Sosiale felleskap – tillit
- Samarbeid, utnytte komplementære styrker

- Kontinuerlig utvikling og overføring av kunnskap
- Vitenskapelig metode

- Dele funn med andre – er åpne
- Skrive og publisere nye funn
- Kollegavurdering

- Følge med i litteraturen
- Ta i bruk nye metoder, ny teknologi

Arbeidslivsrelevante generelle kunnskaper og ferdigheter

- Samarbeid, prosjekt arbeid
- Relasjonell kompetanse
- Tverrfaglige team
- Utvikle kunnskap
- Kritisk og analytisk arbeidsmetode
- Kreativitet og entrepenørskap
- Skriftlig og muntlig kommunikasjon
- Formidlingsevne
- Kvalitetssikring
- Oppdatere kunnskap
- Ta i bruk nye metoder, ny teknologi
- Livslang læring

Spørsmål til diskusjon

- Hvorfor har arbeidslivsrelevans fått så stor oppmerksomhet i utviklingen av høyere utdanning?
- hva er problemet, er den ikke tilstrekkelig relevant?
- bør det være et kriterium for alle typer studieprogrammer?
- er problembeskrivelsen også en konsekvens av masseutdanning?
- ???